

Ramazanı Değerlendirme

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

Ey iman edenler! Sizden öncekilere farz kılındığı gibi, **oruç tutmak** size de farz kılındı. Böylece umulur ki fenalıklardan korunursunuz. (*Bakara, 183.*)

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

Kim sevabına inanarak ve mükâfatını Allah’tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa geçmiş günahları affedilir. (*Buhârî, îmân 28; Müslim, salâtü’l-müsâfirîn 176*)

Muhterem Müslümanlar! Her ânı çok değerli olan Ramazan-ı şerife ulaştık hamdolsun.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bir şaban ayının son gününde şöyle hitab etti: “**Ey insanlar! Yüce ve mübarek bir ay’ın gölgesi üzerinize bastı. O ayda bir gece vardır ki, bin aydan daha hayırlıdır. Allah o ayda oruç tutmayı farz kıldı. Geceleyin ibadet etmeyi -teravih kılmayı- nafil kıldı. O ayda bir hayır işleyen kimse, diğer aylarda bir farz işlemiş gibi olur. O ayda bir farz işleyen ise, diğer aylarda yetmiş farz işleyen gibidir. O, sabır ayıdır, sabrın karşılığı ise Cennettir. O, yardımlaşma ayıdır. O ayda müminin rızkı bolllaştırılır. O ayda kim bir oruçluyu iftar ettirirse bu, günahlarının bağışlanmasına ve Cehennemden kurtulmasına sebep olur. Aynı zamanda ona, iftar ettirdiği oruçlunun sevabı kadar sevap verilir. Oruçlunun sevabından da bir şey noksanlaşmaz. “Ashab; “Yâ Resûlallah! Hepimiz oruçluyu iftar ettirecek bir şey bulamıyoruz!”** deyince

Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem): Allah bu sevabı oruçluyu, kuru bir hurma ile veya bir yudum su ile ya da bir yudum sütle iftar ettirene de verir. O öyle bir aydır ki; **evveli rahmet, ortası mağfiret ve sonu da Cehennem ateşinden kurtuluştur.** O ayda köle ve hizmetçilerinin yükünü hafifleten kimseyi Allah bağışlar ve Cehennem ateşin den kurtarır.” (Münzirî, et-Tergîb 2/94-95)

“Oruç tutanın uykusu ibadet, susması ise tesbih sayılır. İyilik ve ibadetlerine kat kat ecir verilir. Duası Allah tarafından kabul edilip günahları affedilir.” (Kenzü’l-Ummal, 3/327)

Ramazan ayı kulluk adına farklı bir milat ve başlangıçtır. Her Müslüman bu ayda **gündüzleri oruç, Kur'an tilaveti ve mukabele ile,** geceleri de **teravih namazıyla kulluk** çitasını yükseltmeye, kalp ve ruhun hayat seviyesine yükselmeye, Allah'a daha yakın olmaya, ibadetlerini daha derinden ve duyarlılıkla yerine getirmeye çalışmalıdır.

Ramazan ayı, aynı zamanda insan tabiatının ibadetle bütünleşmesi adına manevî bir alıştırmadır. Özellikle bu aya mahsus olan teravih namazı, bildiğimiz bilemediğimiz birçok hikmetinin yanında, ibadetten hoşlanmayan insan nefsinin namaza alıştırması ve ibadetle bütünleştirmesi açısından çok önemlidir.

Teravih Namazı kılmanın önemi ve fazileti:

Bilindiği üzere Peygamber Efendimiz Hayat-ı seniyyelerinde dokuz yıl Ramazan orucu tutmuştur. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) teravih namazını birkaç gece mescitte ashabına kıldırması daha sonra **farz olur endişesi** ile cemaatle kılmayıp, kendi odasında yalnız eda

etmişti. Peygamber Efendimizin teravih namazını **odasında nasıl ve kaç hatimle** kıldığını bilemiyoruz.

Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ramazan ayında bir gece mescide çıktı ve mescidin bir kenarında namaz kılan insanlar görünce **“Bunlar ne yapıyorlar?”** diye sordu. Orada bulunanlardan biri **“Bunlar Kur’an’ın tamamını ezberleyememiş yani hafız olmayan kimseler, Übeyy b. Ka’b onlara hatimle namaz kıldırıyor.”** diye cevap verdi. Efendimiz de sevinçle: **“Doğru yapmışlar, yaptıkları şey ne kadar güzel!”** diyerek memnuniyet ve takdirlerini ifade etmişlerdir. *(Ebu Davut, Ramazan, 1)*

Hz. Aişe annemizin anlattığına göre: Efendimiz (sav) Ramazan gecelerini teravihlerle değerlendirmeye teşvik ederek şöyle derdi: **“Allah, Ramazan ayında oruç tutmayı farz kıldı. Ramazan gecelerinde namaz kılmak da benim sünnetimdir. Kim, inanarak ve sevabını Allah’tan bekleyerek ihlâsla oruç tutar ve gece (terâvih) namazını kılarsa, annesinden doğduğu günkü gibi günahlarından tertemiz hâle gelir.”** *(Nesai, sıyam 40, İbn Mace, ikame 173; Müsned 1/191)*

Teravih Peygamber Efendimiz’in sünnetidir ve ümmetin icmâsı ile sabittir. Hazreti Ömer döneminde cemaatle kılınmaya devam edilmiş ve günümüze kadar, yatsı namazından sonra, **“Sünnet-i Müekkede”** olarak kılınmıştır.

Namazları cemaatle eda etmek için atılan her bir adım, dönen her tekerlek bir sevap kazandırır ve bir günah sildirir. Resul-i Ekrem Efendimiz buyurdular: **“Bir kimse evinde güzelce abdest alır, sonra Allah’ın farzlarından bir farzı yerine getirmek için Allah’ın evlerinden birine -mescide-giderse, attığı adımlardan her biri bir günahı silip yok**

eder; diğer adımı da onu bir derece yükseltir.” (Müslim, Mesâcid 282)

İmkânı ve şartları müsait olan Müslümanların, teravihi hatimle kılmaları büyük bir sevaba nail olacaklarından çok faziletli bir davranıştır. Allah Resûlü’nün rahle-i tedrisinde yetişen sahabe efendilerimizin, teravih namazını cemaat halinde veya tek başlarına da olsalar, **hatimle kılmaya özen gösterdiklerini** kaynaklarımızda görüyoruz.

Aslında kabul olunabilecek şekilde eda edilen **yatsı ve teravih namazı için en az 45 dakikaya** ihtiyaç var. Hatimle kılınan teravih namazı ise ortalama 1 saat 15 dakikada kılınır. Aradaki fark sadece 30 dakika kadardır. Bu kadar faziletli bir namaz için yarım saat çok değildir.

Farz ve vacip namazlarda değilde, sadece nafile namazlarda İmam Ebu Yusuf, İmam Şafî, İmam Malik, Ahmet bin Hanbel; **Mushaf’ın yüzüne bakarak Kur’an okumaya cevaz vermişlerdir.** (Tahavî, Muhtasar-ı İhtilâfî’l-Ulema, 1/208; Şâfi, Hilyetü’l-Ulema, 2/89)

Hz. Aîşe validemizin hizmetine bakan Zekvan, Ramazan ayında Kur’an’ı yüzünden okuyarak Hz. Aîşe annemize **hatimle teravih namazı kıldırırdı.** (İbn-i Sahnun, Müdevvene, 1/224)

Bütün bunlara dayanarak; Hafız olmayanlarında Kurana bakarak hatimle teravih kılabilirler yada kaldıracaklarını söyleyebiliriz.

İftar öncesi orucumuzu açmadan, **mazlum ve mağdur** kardeşlerimize yürekten dua edelim. **Sahurlarımızı teheccüd, istiğfar ve salat-ü selamlarla bereketlendirelim.**

Evlerimiz müsaitse yüksek sesle, yavaş yavaş, tane tane, Kur'an okuyalım. Açıklamalı meal ve tefsir okumaya zaman

ayırılım. Zira Kur'an, anlaşılmaq ve anlatılmak için, **Allah rahmetinin, insan akl ü idrakine en büyük armağanıdır.** Onu okumayı öğrenip, manasını anlamak hem bir vazife hem de bir kadirşinaslık; **anlatmaksa onun nuruna muhtaç gönüllere saygı ve vefanın ifadesidir.**

Bu ayda yapılan ibadetler değerler üstü değerlere ulaştığından, **Ramazan'ı, fırsat ve ganimet ayı olarak bilmeli,** bu kutlu zaman dilimini **duyarak ve hissederek** yaşamaya çalışmalıyız.

Rabbimizden niyazımız; Sahurlarımız bereketli, iftarlarımız misafirli, teravihlerimiz **Hatimli,** mukabelelerimiz ihlaslı, Ramazanımız mübarek olsun.